

Дерев'янка К. С.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник: Чебан Ю. Ю.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В МЕЖАХ УКРАЇНИ

Послуги з перевезення є однією з важливих складових логістичної інфраструктури, що забезпечує безперервний рух товарів і пасажирів у національному та міжнародному масштабі. Згідно з загальноприйнятим визначенням, послуги з перевезення – це господарська діяльність, спрямована на організацію переміщення вантажів або пасажирів за визначеним маршрутом, у встановлені строки та на договірних умовах, з дотриманням вимог безпеки та відповідною оплатою. Згідно з формулюванням Закону України «Про транспорт» [1 **Ошибка! Источник ссылки не найден.**], транспортне обслуговування є складовою частиною економіки держави і виконує функції, пов'язані з обслуговуванням господарських зв'язків, задоволенням потреб населення та підприємств у перевезеннях.

Послуги з перевезення вантажів та пасажирів є господарськими операціями, які мають бути відображеними у бухгалтерському обліку, та мають свої особливості такого облікового відображення.

Основні первинні документи, які відображають послуги з перевезень – товарно-транспортна накладна, рахунок-фактура, акт надання послуг. Товарно-транспортна накладна є єдиним юридичним документом для всіх учасників транспортного процесу, який служить підставою для списання та оприбуткування ТМЦ, обліку їх переміщення, складського, оперативного та бухгалтерського обліку, а також для розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи [2].

Суб'єкт господарювання може застосовувати як типову, так і самостійно розроблену форму товарно-транспортної накладної за умови відображення всіх передбачених вищенаведеним нормативним документом обов'язкових реквізитів. Виключенням для використання довільної форми товарно-транспортної накладної є перевезення таких вантажів як молочна сировина, алкогольні напої, деревина, хлібобулочні вироби, нафтопродукти, оскільки для них затверджені спеціалізовані форми.

На підставі акту наданих послуг підтверджують факт надання та прийняття послуг, а рахунку-фактури – здійснюють розрахунки за надані

та отримані послуги. Зазначаємо, що розрахунки за досліджувані послуги мають бути здійснені у готівковій чи безготівковій формі, взаємозалік та бартер у цих розрахунках є забороненим. Також мають особливості складання таких документів як Акт надання послуг та договір про надання послуг.

Суб'єкт господарювання, який надає послуги з перевезення, відображає в бухгалтерському обліку низку господарських операцій: нарахування амортизації на транспортні засоби; поточний і капітальний ремонт транспортних засобів; нарахування і виплату заробітної плати водіям та експедиторам; списання запасних частин, палива та мастильних матеріалів; оформлення технічного огляду та страхування транспортних засобів; відображення доходу від реалізації послуг тощо.

Так, наприклад, дохід, отриманий від надання послуг із перевезення вантажів, виникає на дату підписання акта наданих послуг і відображається на субрахунку 703 «Дохід, отриманий від реалізації робіт і послуг».

Прямі витрати на надання транспортних послуг, перераховані вище, які входять до складу виробничої собівартості, акумулюються на рахунку 23 «Виробництво».

Облік податку на прибуток ведеться за правилами бухгалтерського обліку без коригування різниць [3].

Якщо перевізник є платником ПДВ, у нього виникають податкові зобов'язання на дату першої з подій: підписання акта наданих послуг або отримання передоплати за послуги перевезення. Базою оподаткування є договірна ціна, але не нижча від звичайної [3].

Платники єдиного податку першої групи не мають права надавати послуги з перевезення, а платники другої групи – мають права надавати такі послуги лише платникам єдиного податку та населенню. Платники єдиного податку третьої групи мають права надавати послуги з перевезення всіх користувачам, без обмежень [3].

Отже, повне і своєчасне ведення бухгалтерського обліку послуг з перевезення це не лише про дотримання вимог чинного законодавства, це про використання потужного інструменту управління.

Завдяки належному бухгалтерському та податковому обліку досліджуваних послуг суб'єкт господарювання може забезпечити контроль витрат, підвищити ефективність маршрутів, приймати ефективні управлінські рішення, реагувати на потреби і зміни ринку, оптимізувати ресурси та зміцнювати власні конкурентні позиції.

Список використаних джерел

1. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. №232/91-ВР; станом на 28.05.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні : наказом Міністерства транспорту України від 14.10.1997 № 363; станом на 14.11.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98#Text>.

3. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI; станом на 3 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Долгокєрова В. О.,
здобувач вищої освіти
Науковий керівник: **Волощук Л. О.,**
д-р. екон. наук, професор,
завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту
НУ «Одеська політехніка»
м. Одеса

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ У СФЕРІ РІЄЛТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Облік доходів від реалізації послуг посідає одне з провідних місць у системі формування фінансових результатів діяльності підприємства, оскільки безпосередньо впливає на достовірність фінансової звітності та обґрунтованість управлінських рішень. Особливої ваги це питання набуває у сфері рієлторської діяльності, де надання послуг є основною формою економічної активності, а тому правильне та своєчасне визнання доходів має критичне значення для забезпечення фінансової стабільності компаній.

Теоретичні засади обліку доходів ґрунтуються на концептуальних положеннях облікової політики, яка визначає загальні підходи до формування облікової інформації. Згідно з цими положеннями, підприємство самостійно обирає методи визнання, оцінки та відображення доходів у межах, визначених законодавством і стандартами бухгалтерського обліку. Формування таких методичних засад здійснюється на основі гармонізації національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку з міжнародними нормативами.

Згідно з НП(С)БО 15 «Дохід», дохід визнається у тому випадку, коли є висока ймовірність надходження економічних вигод і його сума може бути достовірно визначена. У контексті рієлторської діяльності це передбачає фіксацію доходу на дату виконання послуги, тобто підписання акту виконаних робіт або отримання винагороди згідно з умовами договору.

Рієлторські компанії в Україні здійснюють переважно посередницьку діяльність між суб'єктами ринку нерухомості — продавцями та покупцями, орендарями та орендодавцями, що зумовлює необхідність укладання